



## Svar på fråga 2023/24:724 av Ingela Nylund Watz (S) Kontanternas infrastruktur

Ingela Nylund Watz har frågat mig om det pågår det något arbete i regeringen för att möta ett eventuellt marknadsmisslyckande avseende kontanternas infrastruktur, och när avser statsrådet och regeringen att återkomma till riksdagen med anledning av de förslag om statens roll på betalningsmarknaden som presenterades av Betalningsutredningen i mars 2023.

Ett väl fungerande system för att genomföra betalningar är en grundläggande förutsättning för samhällsekonomin.

Betalningsområdet genomgår en omfattande strukturomvandling, inte minst till följd av ökad digitalisering. Utvecklingen med en digital betalningsmarknad har dock inneburit att frågan om tillgång till kontanter har aktualiserats.

Sedan den 1 januari 2021 är de stora bankerna i Sverige skyldiga att tillhandahålla platser för kontantuttag och för dagskasseinsättningar för att säkerställa en viss lägsta nivå på

tillgång till kontanttjänster för konsumenter och företag. Kravet har lett till att ett antal kontantautomater har satts upp på olika orter i Sverige. Länsstyrelserna ansvarar för att bevaka tillgången till grundläggande betaltjänster där tillgången till kontanter ingår och kan med stöd av Post- och telestyrelsen (PTS) sätta in åtgärder vid brister. PTS följer upp huruvida kreditinstituten uppfyller lagens krav och konstaterade i november 2023 som framgår ovan att lagens krav uppfylls.

I den nya riksbankslagen får Riksbanken ett tydligare ansvar för kontantkedjan och ska bidra till att det finns kontanter i betryggande utsträckning i hela Sverige, t.ex. genom att se till att det finns minst fem kontantdepåer i Sverige och genom att övervaka kontanthanteringen. Hittills har Riksbanken upprättat depåer i Stockholm, Jönköping, Falun och Umeå.

Det är emellertid angeläget att noga följa utvecklingen när det gäller kontantanvändningen, tillgången till kontanttjänster och kontantinfrastrukturen. Därför har jag gett en sakkunnig i uppdrag att genomföra en översyn av kontanternas ställning och utreda möjligheterna till att betala med kontanter och tillgången till kontanter. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2024, vilket innebär att översynen har tidigare lagts i förhållande till betalningsutredningens förslag och bedömningar i betänkandet Staten och betalningarna (SOU 2023:16).

Betalningsutredningens betänkande innehåller flera förslag och bedömningar men bara ett fåtal handlar om kontantkedjans funktionssätt. Betänkandet är föremål för beredning i Regeringskansliet.

Stockholm den 20 mars 2024

Niklas Wykman